СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 66. | Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 20. марта, 1923. | VOL. XXXI. | No. 66. | Jersey City, N. J., Tuesday, March 20, 1923. | THREE CENTS

СТРАЙК ТКАЛНЯНИХ РОБІТНИКІВ В НОВІЙ АНГЛІЇ

БОСТОН, Месечузетс, 18. марта. — З огляду на те, що фабриканти відкинули домагання ткалняних робітників підвишити робітничу заплату о 20 процент (одну пяту), ткалняні робітники рішили голосувати завтра над тим, чи вийти їм на страйк.

Відноситься се покищо до робітників Фол Ривера, котрих в 111 фабриках є коло 36,000. З часом однак страйк розтягнеться відай також на другі місцевости ткалняного округа.

Страйком проводить юнія „Юнайтид Текстил Веркерс оф Америка".

ГАРДИНҐ ЗАПОВІДАЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТУРУ

МІЯМІ, Флорида, 17. марта. — Ґенеральний прокуратор (міністер судівництва) Догерті заявив іменем президента Гардинга, що Гардинґ буде при слідуючих президіяльних виборах ставити знова свою кандидатуру. З тою ціллю на оці президент Гардинґ вже тепер має писати книжку про своє урядовання.

АМЕРИКА НАРІКАЄ, ЩО ВСІ ПРОТИ НЕЇ В СПРАВІ НАФТИ

ВАШИНҐТОН, 18. марта. — Торговельна комісія оголосила публично приготовану для конґресу опінію про положенне Злучених Держав в нафтовім промислі. Рапорт робить враженнє, що Злучені Держави є відосіблені та що проти них обєдналися тут всі держави світа.

З огляду на те одиноким виходом для Злучених Держав булоби почати боротьбу проти всіх і сейчас замкнути другим державам доступ до американської нафти. Федеральний уряд вже навіть почав переводити в життє сю програму та вже поклав перші обмеження проти заграничних підприємств, що хочуть мати та експльоатувати нафтові терени в Злуч. Державах.

ПРОГИБІЦІЙНІ АҐІТАТОРИ НЕ ХОЧУТЬ ЗРАДЖУВАТИ, ХТО ЇХ ПЛАТИТЬ

НЮ ЙОРК, 18. марта. — Хоча суд признав недавно товариство „Анти-салунову Лігу" політичним тілом, обовязаним до складання звітів зі своїх приходів та росходів, мимо сього Вілієм Андерсон, стейтовий суперінтендент організації, заявив, що Ліга не сповнить сього приказу так довго, поки справа не опиниться о Найвисший Суд Злучених Держав та поки сей не признасть, що Ліга обовязана до такого звіту.

БОРОТЬБА В МАЙНЕРСЬКІЙ ЮНІЇ

ЧАРЛРОЙ, Па. 18. марта. — Боротьба межи прихильниками теперішнього уряду майнерської юнії „Де Юнайтид Майн Веркерс оф Америка" та Александром Говатом, президентом майнерської юнії стейту Канзас, зайшла аж до сього стейту.

Кількох прихильників Говата скликало майнерський митинг та запросило на бесідника Говата. Коли, однак, прийшло до отворення зборів, прихильники центральної юнії зажадали розвязання зборів на тій основі, що після постанов юнійних статутів не вільно скликати майнерських зборів, коли на се не дала дозвіл юнія. Коли прихильники Говата не звертали уваги на сю постанову та хотіли таки перевести свої збори, сторонники законного ведення юнійних справ не переставали домагатися свого так довго, поки нарешті поліція не розвязала зборів.

Кажуть, що покидаючи місто Говат мав заявити, що вже не буде пхатися зі своєю киринею до чужих стейтів.

АҐЕНТИ-ПРОВОКАТОРИ БУДУТЬ СВІДКАМИ НА ПРОЦЕСІ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СТ. ДЖОЗЕФ, Мишиґен, 18. марта. — Межи свідками, яких стейтова прокураторія покликала на завтра, находиться також федеральний аґент-провокатор Моров, котрий серед американських комуністів дослужився такого великого довіря, що комуністи слухали його в усіх справах.

УРЯД ПРО СПЛЯЧУ НЕДУГУ

ВАШИНҐТОН, 18. марта. — Уряд Публичного Здоровля заявляє, що він дістав з ріжних частий краю вістки про поширення сплячої недуги (по англійськи: сліпінг сикнес, по медичному: енкефалітіс летарґіка). Хоча звіти досить доривочні, та все таки вони свідчать про поважне поширенне хороби. Після одержаних звітів, ширится вона найбільше в перевесняних місяцях. Недуга є дуже небеспечна, бо вмирає на неї коло одної третини людий, захорівших на неї. Не є вона заразливою, віткою недугою, як се видно з того, що вона рідко коли появляласи в родинах хорих, які були виставлені на зараженне через стиканнє з хорими. Недуга розвивається поволи і тревае довго. Виздоровленне наступає д у ж е с к о р о. Замітне, що на сплячу недугу занепадає богато людий, що попередних років хорували на інфлюенцу; через те й вважають „флю" предтечою сплячої недуги, хоча лікарі ще не установили докладного звязку межи обома недугами.

НАГІНКА ЗА БЕЗПРАВНИМИ ІМІҐРАНТАМИ

НЮ ЙОРК, 18. марта. — До місцевого іміґраційного уряду доставлено сими днями 40 іміґрантів, котрі не мали права побуту в Америці. Мають їх незадовго відставити до Европи.

Нагінку за такими іміґрантами почали іміґраційні власти на домагання страйкуючих робітників зелізничих варстатів, котрі донесли, що в зелізничих варстатах по стейтах над Атлянтійським океаном працює велике число страйколомів, спроваджених безправно оселізничими підприємствами з ріжних европейських країв. Розсліди іміґраційної влади показали, що страйкарі мали слушність. Серед скебів було богато Німців, Греків та Айришів. Найбільше їх число відкрито в Скрентоні.

АМЕРИКА ХОЧЕ ПОВНИХ КОШТІВ ЗА ПОБУТ АРМІЇ НАД РЕНОМ

Вашінґтон, 18. марта.—Американський уряд припоручив своєму представникови перед аліянтською комісією в Парижі, що розбирає питаннє коштів окупації надренських околиць предложити аліянтам домаганнє звороту повного кошту за побут американської армії над Реном. Американський уряд не згодився, щоби аліянти відписали від суму, довжної Америці, вартість німецьких кораблів, признаних Злученим Державам.

РОБІТНИЧИЙ БАНК В НЮ ЙОРКУ

В половині слідуючого місяця буде в Ню Йорку отворений банк „Амалґамейтид Бенк оф Ню Йорк", оснований кравецькою юнією „Амалґамейтид Кловдінґ Воркерс оф Америка". Банк вибере чартер від стейту та буде мати 300,000 долярів основного капіталу. Прихід від щерів буде обмежений до 10 процентів, а депозиторі будуть мати уділ в зисках.

ЗАПЕРЕЧЕННЄ ВІСТОК ПРО НЕДУГУ ТРОЦЬКОГО

На кораблі „Аквітанії" приїхав з Европи Чарлз Крейн, бувший американський посол до Китаю, про котрого писали недавно американські ґазети, що він мав сказати, що Троцький хорий умово. Крейн заперечує, будімто він колинебудь говорив щось подібного.

Крайн говорив далі про Европу на основі своїх власних спостережень, що большевизм в Европі моглиб безнадійно. Хоча аліянти, з одної сторони, а большевики, з другої, оточили Росію довкруги непрохідимим муром, мимо сього нині цілий світ знає докладно, що большевицький експеримент, котрий коштував Росію тільки жертв та терпіння, не повівся, не дав ніяких постійних вислідів та що большевикам тепер навіть не забагається починати наново ще одну таку спробу.

Нова економічна політика, на думку Крейна, збанкрутувала так само, як комунізм, дарма що комуністи її так широко розголошували. Великі большевицькі концесії для німецьких підприємств не принесли Росії ніякої користи. Великі простори земельні, які большевики надали німецькому підприємству Крупа, мала на цілі спровадити до Росії масу фахових вироблювачів зброї. Через те нині одиноким живим промислом в Росії є виріб амуніції.

В якім тяжкім матеріяльнім положенню находяться большевицькі комісарі, слідно се з того, що недавно вони продали велику скількість килимів в Константинополи, та що вони продають всяке збіже, на яке лишень зможуть вони наложити свою руку.

ЧИМ ЗАЙМАЮТЬСЯ ДЕНІКІНСЬКІ „ГЕРОЇ"

У Варшаві, 28. січня с. р. у вечері двох гарно вбраних мущин напали на помешкання Рачуського (ул. Марозиковського 20) і при „допомозі" браунінгів почали вимагати від присутних 30 тисяч долярів ранили Рачуського. При преслідуванню поліції, коли „казаки герої" утікали, один з них не міг сховатись, стрілом в рот сам себе забив і оказався, що офіцер арм. Денікіна з 18 полку козаків донських.

МІСІЯ О. ДЖЕНОКІ

Дня 18. лютого з Риму виїхав до Східної Галичини апостольський делеґат о. Дженокі для візитації ґреко-католицьких церков та монастирів у діецезіях львівській, станиславівській і перемиській.

о. Дженокі належить до видатнійших представників католицької церкви. Народив він р. 1866 у Равенні (Італія), студіював у Римі, й р. 1888 дістав посвяченне. З власного бажання він присвятив себе релігійній місії в екзотичних краях. Папа Лев XIII. вислав його з початку до Сирії для полагодження відносин у тамошніх католицьких церквах. Полагодивши цю справу з великою він дістав призначенне на головного вікарія в Царгороді. По пяти роках побуту в Туреччині о. Дженокі дістав нарешті позволенне віддатись своїй головній праці й поїхати до Нової Ґвінеї для ширення християнства серед диких племен.

Року 1898 о. Дженокі вернувся до Риму й обняв на університеті катедру біблійної екзеґетики. Від того часу він тільки раз виїздив з поважною місією, а саме — до полуднево-американських републик для розслідження поголосок про торговлю невільниками. Наслідком сеї подорожі о. Дженокі папа Пій X. оголосив енцикліку до полуднево-американських епископів, поручаючи їм рішучо боротися з тим огидним промислом.

Перед трома роками о. Дженокі зістав призначений апостольським візитатором для Великої України. Прибувши на початку 1920 р. до Варшави, щоб відтам поїхати на Україну, о. Дженокі не міг того зробити через тодішні військові події. Він якийсь час затримався у Варшаві і був гостем нинішнього папи, а тодішнього нунція кардинала Ратті.

ПРИЇЗДИТЬ ЗНАТОК ПОЗАГРОБОВОГО ЖИТТЯ

До Злучених Держав приїзджає на початку цвітня відомий англійський писменник Конал Дойл. Відомий він не лишень через свої детективськими оповідання, але й через свої погляди про позагробове життя. Підчас свого попередного побуту в Америці кільканацять місяців тому назад він мав ряд відчитів про „тамтой світ". Також і тепер думає він давати відчити про те саме. Приїзджає він до Злучених Держав на визов, який йому кинула одна американська науково-популярна ґазета („Сайентифик Американ"), котра оголосила 5,000 долярів нагороди тому, хто потрафить переконати про правдивість досвідів з духами лаву присяжних суддів, зложених з 5 визначних учених, вибраних ґазетою. Конан Дойл ручить, що він має докази на всі свою твердження та потрафить відповісти на всяку критику, хтоб її не оголосив.

ЩЕ ПРО СЛАВЯНСЬКИЙ БЛЬОК НА УГОРСЬКІЙ РУСИ

Приступленнє про Бескида до славянського державнотворчого бльоку представляє мадярська преса яко виступ одиниці, а не виступ цілої т. зв. „Руської Народної Партії" в Пряшеві. Тимчасом пряшівска „Русь", донедавна підголосок кацапської „Русскої Землі", радісно привитала та обороняє ідею бльоку. „Ми видимо — пише „Русь", — що лиш при взаїмній роботі карпаторуських партій з правительством може наш народ осягнути той степень культури й економічного життя, на якім стоять інші европейські народи. Мадярам і мадяронам із розширюваннем фалшивих вістий удалося на короткий час перервати переговори про правительственний бльок, удалося їм на дальше в темноті держати в той спосіб наш нарід... Але надіємося, що в короткім часі прийде до згоди"...

В тім самім числі „Русь" поміщує великі інтервю з о. Авґ. Волошином, в якім він між иншими таке каже пряшівським Русинам: „До дальших „русских" можемо вязатися лиш через близше живучих Русинів. То робили і предки наші, через Львів і Київ йшли дальше на схід".

ЗАГАДОЧНЕ САМОГУБСТВО У ЛЬВОВІ

Дня 21 лютого о 7. год. вечером найдено в брамі ул. Боімів ч. 4. непритомну жінку, приведену туди якимсь жовніром. На поготівлю виявилося, що загадочна жінка зажила отрути в помешканню свого „нареченого" польського старшини, який казав її відпровадити свому чурі на ул. Барську ч. 2. ура, виповняючи приказ вів омліваючу у вказаному напрямі а коли ця впала, затяг її до згаданої брами. Довкола брами зібралася улична голота, з чого скористав жовнір і втік. Покищо не вияснено загадки ані імени загадочної самовбийниці.

ВСЕРОСІЙСЬКИЙ ЗЇЗД РАД НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНЬШОСТИЙ

В Москві відбувся перший Всеросійський зїзд рад національних меньшостий. На зїзд прибуло більш 70 делеґатів. Значна більшість делеґатів — комуністи. На засіданню зїзду виступив з доповідю замісник „Наркомосвіти" Покровський, який зазначив, що Рада національних меньшостий повинна виконати величезну працю щодо боротьби з буржуазною ідеольоґією. Звітник зазначив, що НЕП відродив власність, разом з якою відродилася і дрібнобуржуазна ідеольоґія, що пустила вже глибоке коріннє серед національних меньшостий.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ П О В И Н Н А НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „С В О Б О Д А".

МОСКОВСЬКИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „УРЯД" СПРОВАДЖУЄ СЛАВНИХ СВІТОВИХ ЛІКАРІВ УМОВИХ НЕДУГ ДЛЯ РАТУНКУ ЛЕНІНА

СТОКГОЛМ, столиця Швайцарії, 17. марта. На просьбу московського большевицького уряду виїхав відсі славний спеціяліст умових недуг, професор Геншен, до Москви для розгляду стану недуги комісаря Леніна.

БЕРЛІН, 17. марта. — Нині приїхали російські курієри до Ляйпціґа просити тамошніх славних спеціялістів умових недуг, д-ра фон Штрімпеля і д-ра Урке, щоби сейчас їхали в Москву ратувати Леніна.

ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО НІМЕЧЧИНА І ФРАНЦІЯ НЕБАРОМ ЗАЧНУТЬ БЕЗПОСЕРЕДНІ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ

БЕРЛІН, 18. марта. — Німецьке правительство приготовляє ноту до Франції, в якій запротестує проти кар, які французька окупаційна влада накладає в Рурщині.

Та нота, як тут кажуть, має бути в мировому тоні, і тому кажуть, що вона може привести до мирових переговорів між Німеччиною і Францією та Бельґією.

Тепер в Німеччині таксамо як у Франції зачинають сумніватися в успіхи посередничення третьої сторони і длятого, як кажуть, німецькі і французькі урядовці є за тим, щоби Німці і Французи зачали безпосередні переговори та заключили німецько-французький мировий договір.

Німецькі політики заявляються за такою розвязкою французько-німецького спору, а великі німецькі промисловці таки настають на німецьке правительство, щоби зачало переговори, бо, як кажуть, переговори і порозуміннє се одинокий вихід з прикрого становища в Рурщині.

ЗА ПОБИТТЄ ОДНОГО ФРАНЦУЗА СТАН ОБЛОГИ ДЛЯ ЦІЛОГО МІСТА

КОБЛЕНЦ, Німеччина, 17. марта. — Тутешня французька окупаційна влада (на місці американської) проголосила, що розтягає стан облоги з Кобленц і на місто Еренбрайтштайн, де двох молодих німецьких хлопців побило французького жовніра разом з німецькою дівчиною, що з ним ішла.

НІМЦІ УБИЛИ ОДНОГО ФРАНЦУСЬКОГО ЖОВНІРА

ЕССЕН, Німеччина, 18. марта. — Тут убили нині Німці на стації одного французького жовніра вистрілами з револьверів. Французькі жовніри арештували трох Німців, яких підозрівають, що доконали убиття.

Хотіли арештувати ще четвертого, але сей втікав і вчасі утечі вони його вбили.

ФРАНЦУСЬКІ НАЇЗНИКИ ДАЛІ ВБИВАЮТЬ ЦИВІЛЬНИХ НІМЕЦЬКИХ ГОРОЖАН В РУРЩИНІ

ДІССЕЛДОРФ, Німеччина, 17. марта. — Сеї ночі французькі військові стежі убили двох цивільних Німців, одного в Реклінґгавзен а другого в Ессен.

АРЕШТОВАННЄ НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА В ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 18. марта. — Тутешня поліція арештувала німецького посла Целляйна з Турингії, котрий сюди приїхав на французьке комуністичне віче, яке скликано для протесту проти окупації Францією Рурщини.

ПОЛІТИЧНИЙ СТРАЙК НІМЕЦЬКИХ УГЛЕКОПІВ

БЕРЛІН, 18. марта. — В німецькій части Горішнього Шлеску копальняні робітники виступили до страйку для протесту проти так званих товариств „самооборони", які Німці там зачали орґанізувати.

Страйкарі домагаються розпуску тих орґанізацій.

СПРАВА МИРА АЛІЯНТІВ З ТУРЕЧЧИНОЮ

ПАРИЖ, 16. марта. — Вступна нарада аліянтів для розгляду турецьких пропозицій у відповідь на проект мирового договору, який зладжено в Лозанні, у Швайцарії, зачнеться у второк, дня 20-ого с. м. в Лондоні.

Французьке правительство приготовляє вже матеріяли на сю нараду.

Вижидають, що ся нарада потриває до кінця марта с. р.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „РІКЦУҐ" ВІД ПРОЛЕТАРІЯТУ

МОСКВА, 18. марта. — Серед московських большевиків зачинається важна переміна і зворот.

Досі вони пропаґували і опирались тільки на малій горстці міського пролетаріяту, при помочі якого силкувались панувати над великими масами селянства. Одначе з тою політикою програли і тепер піднесли клич: СЕЛЯНСТВО ПЕРЕДІ ВСІМ!

Тепер большевики хотять видвигнути на перше місце селянство; хотять йому признати більше прав; на ньому опертись і створити нову силу. В сьому напрямі зачали вони вже аґітацію у своїх ґазетах.

ДИТИНА ЗЇЛА ДІЯМАНТ І ПОМЕРЛА

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 10. марта. — Тутешній торговець дорогими камінням, Дінґлер, бавився зі своєю 5-літньою донечкою і показував їй діяманти, рубіни і сафіри. Коли він на хвильку відійшов, дитина проковтнула кілька діямантів, а один найбільший здусив її.

Коли за хвильку батько вернувся, дитина вже дусилась. Він покликав лікаря, але до того часу дитина померла.

Опісля треба було перевести операцію, щоб видістати діяманти з горла і кишок помершої дитини.

КАЖУТЬ, ЩО РОСІЙСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК ЖИЄ

ПЕКІНҐ, столиця Китаю, 17. марта. — Тутешні московські большевицькі і монархістичні орґанізації одержали відомість, що російський престолонаслідник Алексій Миколаєвич і його стрик Михайло живуть.

БУДУТЬ ГОДУВАТИ ДІТИ ДРІЖДЖАМИ

АТЕНИ, столиця Греції, 18. марта. — Американці будуть годувати тут 1,000 виголоднілих і слабо розвинених сиріт, які привезено із збігцями з Малої Азії, згущеною поживою, повну „вайтамінових" пожевників, яка складається головно з дріжджів.

Ті сироти будуть поміщені в кількох сиротинцях.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сиґі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИЧНІ СТРУЇ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Наша редакція одержала отсе писмо з Берліна:

СПІЛКА СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ В НІМЕЧЧИНІ.

Ч. 292. 27. 2. 23.

До Хв. Редакції „Свободи" у Джерзи Сиґі.

Просимо о поміщенне слідуючої дописі:

Спілка Студентів Українців в Німеччині довідалась тільки з 41. ч. „Громадського Вістника" з дня 23. лютого, 1923, про слідуючу резолюцію Надзвич. Зїзду ЦЕСУСА і ЦЕДУСА в м. Празі в днях 12/1-22/1 1923 р.: „Щодо російського студентства то є можливі звязки зі студентством демократичним, що не стоїть на принципі единої неділимої російської імперії; з тим студентством треба навіть старатись осягнути близші звязки".

Про цю постанову нічого не знає ні делеґат Спілки на цей Зїзд, ні Управа Спілки не дістала протягом більш місяця жадних повідомлень в цій справі. На жадання членів Управа Спілки піднесла рішучий протест перед Управою ЦЕСУСА та поставила катеґоричне домагання про негайне скасовання зазначеної резолюції.

Одночасно Управа Спілки звертається до поодиноких студентських орґанізацій о приєднане до цего протесту.

ЗА УПРАВУ СПІЛКИ СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ В НІМЕЧЧИНІ:

Степан Тимчук, голова. Кость Гинилевич, секретар.
(Печать).

* * *

З того писма виходило би, що українське студентство старається зблизити до російського студентства, і то демократичного, себто не большевицького і безперечно переважно не соціялістичного.

Такий зворот серед українського студентства се певно відзвук проти наступу Польщі на Україну.

В резолюції кажеться, що українське студентство повинно осягнути близші звязки з демократичним російським студентством, яке не стоїть за „єдіную неделімую Россію". Се сказано не ясно. Бо російські федералісти кажуть, що вони є проти „єдіної неделімої Рассеї", а за свобідною федерацією народів тої „Расеї", а таких Москалів, що годилися би на самостійну Україну, або цілком нема, або як є, то зникаюче число.

З тої неясности і загальности виходило би, що українські студентські орґанізації власне при помочі тої неясности і загальности хотять серед українського студентства пропаґувати федералізм, чи радше федерацію з Росією.

Власне проти сього наймовірнійше протестує Спілка Українських Студентів в Німеччині.

Нам здається, що зближення між українськими і російськими студентами треба, і що воно навіть дуже корисне. Думаємо, що українське і російське студентство повинно вже давно було поробити заходи для зближення і взаїмного пізнання, бо народи взаїмно вміють цінити себе лише тоді, як себе добре пізнають і зрозуміють.

Але се зближенне не потребує мати політичного характеру.

МАДЯРСЬКІ ТЕРОРИСТИ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

Недавно була вістка про вибух бомби під будинком ґубернії в Ужгороді. Показується, що це була одна з проб мадярського терору. Вже передтим підпалив „хтось" сіно коло двірця в Ужгороді, в иншім місці поперетинано дроти. Мадяри пробують, як чеська влада буде заховуватися в таких випадках.

Ще не затих відгомін вибуху під ґубернією, як дня 7-го лютого вибухла бомба в Радванці в станиці жандармерії, а 8-го рано в ґенерала Кастеллі, Француза, команданта війск на П. Руси, що живе в епископській палаті.

Ужгородська поліція відкрила компльот, якого нитки йдуть на Мадярщину до Міскольца, де сидить як шеф пропаґандійної канцелярії майор Невіцький, син пароха з Радванки. Арештовано селянина Хрипака, що з Міскольца приніс екразіт та гроші. Бомби були вложені в поліна, які були заліплені. В обох вибухах розсадили печі. На осторогу поліції знайдено такі самі бомби по богато урядах.

Арештовано богато спільників Хрипака, а також батька Невіцького. Слідство ведеться дальше.

Саботаж цей викликав обуренне між Славянами. І преса взиває всіх консолідуватися, а владу взиває твердою рукою здавити всі мадярські замахи на цілість держави й Підк. Руси.

Мимоволі насувається на думку така недавна історія, відома вже читачам „Свободи". Десь в липні мин. року вдарила мадярська преса в дзвін трівоги, що українська еміґрація на Підкарпатській Руси приготовляє замах на Підкарпатську Русь, а саме хоче її відорвати від чесько-словацької републики. Абсурдність тої сензації збив спростованнями комітет допомоги українським збігцям в Ужгороді, але всетаки поліція далася „надути" Мадярам; зачали репресії на Українцях. А Мадяри, відвівши від себе увагу, тишком робили своє.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ.

Польський напад на український університет у Львові в варшавськім соймі. — Орґанізаційні заходи українського громадянства.

(Від власного кореспондента).

Польська правиця в варшавськім соймі звернула свою увагу на український університет у Львові і взагалі на українську університетську молодіж.

Висловом сього є дві інтерпеляції до польського правительства, внесені послом Прушинським і тов.

Інтерпеляція в справі істнування українського тайного університету у Львові звертає увагу польського правительства що у Львові істнує український тайний університет, який польські власти толерують. Істнуванне сього університету уможливляє українській молодіжи бойкотувати польські університети, бо вона має змогу студіювати в українськім тайнім університеті. Далі інтерепляція вказує, що студенти українського тайного університету виїздять на докінченнє студій за границю, до Праги, до Відня, до Данціґа, де їм зачисляють студії, відбуті в українськім тайнім університеті. Інтерпеляція домагається, щоби польське правительство замкнуло український тайний університет, покарало ті польські власти, які доси сей університет толерували, а також покарало професорів, які викладали в українськім тайнім університеті.

Друга інтерпеляція займається знов українським студентством. В ній вказується на те, що українське студентство, яке студіює в українськім тайнім університеті, виїздить для покінчення студій масово за границю. Інтерпеляція домагається, щоби польські власти не давали українській молодіжи паспортів на виїзд за границю і тим способом унеможливили її студії на заграничних університетах. Далі домагається інтерпеляція, щоби польське правительство не признавало дипльомів заграничних університетів, коли власник дипльому часть студій відбув на українськім тайнім університеті, а опісля докінчив їх на заграничнім університеті і там дістав дипльом.

Інтерпеляція сподівається, що таким способом можна буде примусити українську молодіж перестати бойкотувати польські університети.

А що польські університети стоять на тім, що кождий студент з території, яка знаходиться під польською владою, мусить заявити, що він є громадянином польської держави, і виказатися свідоцтвом військової служби в польській армії, — то політична ціль обох інтерпеляцій дуже ясна.

Або нехай українська молодіж росте без науки, — або нехай заявляє, що вважає себе громадянином польської держави і йде до польського війска, а тоді дозволиться їй студіювати в польських університетах.

Тай то **не всім тим,** що хотять студіювати! Бо польский сойм уже виробляє закон про „нумерус клявзус" (замкнене число) і „процентові норми" в польських університетах. На основі сього закона число студентів, які можуть бути приняті в кождім університеті, має бути означене. Найперше мусять бути приняті всі Поляки, які зголосяться, а опісля, як ще буде місце, можна буде приймати студентів не-польських народностий у відповіднім процентовім відношенню до студентів польської народности.

Коли сей закон ввійде в життє, — а се певне станеться! — тоді польські університети будуть доступні тільки якійсь части студентів инших народностий.

Вертаючи до інтерпеляцій польської правиці в справі українського тайного університету у Львові й українського студентства, треба ствердити, що сі інтерпеляції є **новим польським нападом** на український університет і українське студентство. Видно, Полякам хочеться почати нові переслідування української інтеліґенції, особливо українських професорів і студентів, хочеться знов наповнити Українцями польські тюрми.

Тому правиця польського сойму домагається від польського правительства викриття і розвязання українського університету і покарання всіх „винних".

Инша річ, що сі інтерпеляції зробили також **прислугу** і українському університетови і взагалі українській справі.

Се з польської соймової трибуни стверджено, що український нарід Галичини знаходиться під польською окупацією в таких страшних відносинах, що мусить **тайно** орґанізувати науку для своєї молодіжи.

Далі стверджено з польської соймової трибуни, що український тайний університет стоїть під науковим оглядом так високо, що **заграничні університети признають відбуті в нім студії.**

Поляки все голосять, що Українці се племя без культури і тому не можна їх признати здібними до будови власної держави.

А тут ті самі Поляки з трибуни польського сойму стверджують, що те „племя без культури", знаходячися під польською окупацією в таких страшних відносинах, що мусить **тайно** орґанізувати науку для своїх дітий, утворило університет, який знайшов признанне в заграничних університетів.

Значить, Украніці мають високу культуру, яку Польща хоче всіми способами знищити!

Ось що говорять згадані польські інтерпеляції в варшавськім соймі!

* * *

Коли з трибуни польського сойму лунають голоси, які домагаються від польського правительства **знищення** українського університету у Львові, — рівночасно українське громадянство приступило до акції, яка має за ціль поставити орґанізацію українського університету й инших українських високих шкіл на певні, тривкі основи.

Заходом сенату українського університету й инших українських високих шкіл, українських культурно-освітних товариств та українського студентства відбулася у Львові 12. лютого анкета, в якій взяли участь представники українських політичних партій, наукових, культурно-освітних та фінансових установ і окремі визначні діячі.

Про вислід нарад говорять отсі резолюції:

„1. Розвиток українських приватних високих шкіл у Львові, завдяки зрозумінню їх потреби головно серед найширших мас та безпосередно заінтересованої в їх істнуванню української молодіжи в краю, поступив так далеко, що являється необхідністю **вступити з першого етапу тайної на шлях отвертої акції,** при рівночаснім згуртуванню для сеї акції всіх ітеліґентних сил, які до сього часу проявили заінтересованне сею важною культурною справою.

„2. Полишенне дальшого ведення акції матеріяльного забезпечення українських приватних високих шкіл у Львові в переважній части українському студентству не може продовжуватися, бо воно не в силі призбирати вистарчаючі постійні засоби для піднесення розвитку українських приватних високих шкіл на належну висоту.

„3. Відповісти великим вимогам правильного розвитку і продуктивної діяльности українських високих шкіл у Львові зможе тільки ширше окреме тіло, вибране з представників цілого громадянства."

В дусі сих резолюцій **вибрано кураторію,** зложену з 21 членів, яка має дбати про українські приватні високі школи у Львові.

Кураторія має виробити статут і скликати знов збори представників громадянства, які мають статут кураторії затвердити.

І так акція, яка має за ціль утворити тривкі основи для істнування українського університету й инших українських високих шкіл, — згідно з ухвалою представників укр. громадянства — **вступає з першого етапу тайности на шлях явности,** що знаходить вислів в утворенню **кураторії українських високих шкіл у Львові.**

Побачимо, як до сеї акції поставиться польська окупаційна влада.

Чи послухає польської соймової правиці і розпічне нові переслідування проти кураторії, професорів і студентів, начиняючи польські тюрми цвітом української інтеліґенції?

Чи буде сю українську акцію толерувати, використовуючи її на полі міжнародньої політики як доказ, як добре живеться українському народови під крилами польського білого орла, коли він може свобідно творити собі приватні високі школи?

Праґа, 21. лютого, 1923.

Др. Михайло Лозинський.

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

Довкола правительственного бльоку. — Кацапські „скромні" умови.

На запрошення влади вступити в славянський правительственний партійний бльок предложили партії: трудовая (кацапська — Ґаґатко), земледільскій союз (мадярофільська — Каміньскій), народня партія (пряшівська — др. Бескид) і автономна земледільска (Мочкоша) — свої скромні умови спрецизовані в 12 точках. Головніщі з них: рушення з мертвої точки справи границь між Словаччиною і Підкарпатською Русею; назначення ґубернатора із уродженців Підкарпатської Руси і (це так буцімто від нехочу) **відкликання ґенерального статута;** вибори до пражського парляменту; відкликання урядників, головно зо шкільного реферату, що не мають довіря населення; полишення шкільних і язикових діл населенню; **здержання державної підмоги товариству „Просвіта"** і його театрови та инші вже дрібні так сказати для зеднання популярности, пр. жадання военного одшкодування, скорше переведення аґрарної реформи то-що.

Ці „скромні" домагання є дуже далеко йдучі. Найважнійше відкликаннє ґенерального статута вимірене проти зобовязань чеського правительства так перед світом, як і перед населенням. Але саме цей статут є тернем в оці кацапів, бо він вводить у школах і урядах **мову народню,** діалект мови української.

Не диво, що коли 17. лютого представники згаданих партій появилися у віцеґубернатора Еренфельда, то він заявив, що не має права зміняти ґенерального статута та инших жаданих змін, що він поступає після інтрукцій із Праги то-що. Наради тяглися через 4½ години. Розмова часом прибирала бурливий характер. Закидувано віце ґубернаторови, що він веде українську політику (в кацапів і мадярів все, що народнє — це українське). Вкінці представники вийшли і оголосили „соломонівську" резолюцію, що — мовляв — „Еренфельд не має жадних повновластий й інструкцій в справі дальших переговорів із „русскою" опозицією. Супроти цього партії постановили звернутися просто до Праги і не вважають можливим і доцільним продовжати переговори з віцеґубернатором Еренфельдом."

Він жеж представник влади заявляє, що поступає після інструкцій із Праги, — а вони йому на це таку „соломонівську резолюцію".

Народники про політичну консолідацію.

„Русин", орґан злучених в бльок партій, з дня 25. лютого приносить статтю Августина Волошина, в котрій він виказує, що властиво перепоною до порозуміння місцевих славянських партій є ... приблуди кацапи з Ґаличини та що їм потрібно того, щоби не наступила жадна консолідація.

...„Але колиб удалося порозумітись правительству з Ґаґатком — пише Волошин — бльок безумовно втратив би попирання соц.-демократів, що з Ґаґатком як бувшим союзником комуністів проти Жатковича й Пузи і з Ґаґатком реакціонером цареславної політики ніколи не можуть разом працювати. Утративби бльок гр.-кат. духовенство, котре (і консервативна його часть) ніколи не забуде тих страшних переслідувань, які мусіли витерпіти від шизматицького терору, утратив би бльок і всіх народовців, котрі в ультра-московській програмі Ґаґатка видять ренеґацію своєї народности і велику перепону народної культури"

Остільки народники! Значить для правительства ясно, що або має в бльоку хліборобську і соц.-демократичну партію та часть рухливійшого духовенства — або Ґаґатка та инших авантурників, за якими скриваються явні Мадяре, що весь час працюють над підірванням довіря населення до влади і над дискедетацією влади.

І розуміється, що сумніву відносно вибору ніхто не може мати. Ґаґатко і Каміньскій опинилися поза скобками й ратуються соломоновими резолюціями.

„Між вівсом і сіном".

Я вже подав був слухи про перехід д-ра Бескида до бльоку. Слухи ці взялися з того, що др. Бескид дійсно був у віцеґубернатора та заявив, що годиться на народню мову в школах і урядах, жадав лиш в ґімназіях російської мови (небогацько!). Становиско його вийшло смішне. Бо потім на нарадах, на яких був присутний шкільний референт Пешек, жадав Бескид і в народних школах мови після граматики Волошина з 1919. р. (якої Волошин тепер сам не признає!) Коли шкільний референт звернув йому увагу, що автор сам не признає тої граматики, тоді Бескид каже, що він хоче граматики Митрака. А такої зовсім нема! І його взято на сміх.

Потім він вже зявився разом із Ґаґатком на переговори. Запевнює одну і другу сторону — „я з вами", а держиться все ще Ґаґатка.

„Всеобщій русскій народний конґрес в Мукачеві".

На день 22. березня скликають Ґаґатко, Бескид і Каміньскій конґрес до Мукачева. Конґрес має перевести злуку партій в одну „русску" партію під одною назвою.

МОЛОДА УКРАЇНА.

Гляньте, хата край дороги
Недокінчена стоїть,
Будівничий від знемоги
Впав і спить вже кілька літ.

Зруб валися, крокви гнили
І чорніли на сльоті,
Аж старого заступили
Будівничі молоді.

То вони добудували
Хатку ту на другий день,
Вже там люди жити стали,
І в печі горить огень.

Ті руїни при дорозі —
Україна — знайте всі,
Впали всі борці в знемозі,
Сили втратили в борні.

Упадає край наш милий,
Топчуть землю вороги...
Гей, а можеб замінили
Втомлених героїв ми?

Свої сили ми жертвуєм,
Досвід візьмем від батьків,
Україну відбудуєм,
Освободимо братів.

Бистрі очи, чуйні уха
Будем мати ми в одно,
Силу тіла й силу духа
Україні віддамо.

Юра Шкрумеляк.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Й. М., Клівленд, О. — Ми заждемо, аж буде звіт з Вашинґтону. Відти напишуть докладно, хто і що дав.

Січовик з Дітройт, Миш. — Не можемо помістити, бо це, що пишете є обидою для звісної особи, а за це карають американські власти. Ми наплатилися вже досить, а більше не хочемо. Впрочім ми сумніваємося, чи усьо правда, що написано.

М. К., Милвіл, Н. Дж. — Ваш допис для „Свободи" за довгий.

І. З., Ню Гейвен, Конн. — Ціла большевицька система не є нічого иншого, а тільки тиранія пригорщі амбітників над робучими масами. В Америці еще гірше, бо лідерами є платні аґенти, які служать Московщині за гроші. А нам байдуже, як вони поміж собою сварять. Хай і карки покрутять, не буде втрати. Не інтересне

П. С., Найставн, Па. — Віднесіться до тов-а Помочі Студентам, щ[illegible] допомогли вашому знакомому і другим, які вчаться в Юґославії. Зрозумійте, що є тисячі бідних студентів і всі вони потребують такої самої помочі. Ми не можемо робити виїмків і голосити — дайте на одного чи двох чи кількаиайцятьох. Ми мусимо поділити усіх по рівному. Знайте і це, що теперішний склад редакції не має нічого спільного з ніяким „Комітетом". Також зрозумійте, що ми обовязані робити тільки таку виголу, я[illegible]дить на користь усім членам У. Н. С. Шкода горячитися, як не маєте причини.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ГОЛОС ПРО ПОЛЬСЬКУ НАСИЛЬНУ РЕКРУТАЦІЮ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

Анґлійський тижневик „Автлук" у виданню з 20-ого січня с. р. подав статтю Волтера Фуллера про події у Східній Галичині підчас польської насильної бранки.

Стаття кінчиться отсими словами:

Се не є справа, яку ми в Анґлії можемо спокійно поминути яко не доторкаючу нас. Яко підпищик мирового договору в Сан-Жермен британське правительство прямо відповідальне за долю Східної Галичини. Певно вже найвисша пора, щоб ми звернули деяку увагу на наші обовязки в сій справі. Треба сподіватись, що британський парлямент, коли збереться знову, візьме се питанне у свої руки.

З ДНЯ.

Чи большевики посилали послів до Петрушевича?

Большевицькі ґазети „У. Щ. Вісти" і „Н. Воля" накинулись на „Свободу" за се, що комісари Ленін і Троцький посилали послів до Петрушевича.

Деж би, кажуть, такі вельможні комісари як Ленін або Троцький посилали своїх послів до правительства Петрушевича, котрого аліянти не хотять признати?!

Хотять, чи не хотять признати аліянти, але вибрав і признає правительство Петрушевича український нарід. А большевицького „уряду" не признають ані аліянти ані нарід, а тільки один „ржонд" польський. Один Пілсудський признав московський червоний „уряд" і його червону армію, бо з тим йому вигідно. Бо поки большевії в Москві, поти панування у Варшаві.

Але не в признанню діло. Діло в тім, хто до кого посилав.

Отже таки большевики перші посилали своїх послів до Петрушевича. Як у се наші большевики із Ст. Маркс Плейс та із скрентонських ґір не вірять, так ще дізнаються і переконаються.

Але вже повинні були переконатись, що хтось перший мусів приїхати з Москви, коли обіцював правительству Петрушевича, що прийме його посла в Москві і консулів по містах України. Ще Петрушевич нічого Ленінови і Троцькому не обіцював; ще не посилав своїх послів до Москви, а вже мав большевицькі приречення у Відні.

Очевидна річ, що ті приречення не впали з неба, а привіз їх хтось з раю.

А привезено їх з раю, бо хотяй там волять говорити з Пілсудським аніж з Петрушевичем, та знають там в раю добре, що за Петрушевичем стоять міліони Українців у Галичині і власне ті міліони хотіли би большевики у випадку війни здобути на свою сторону.

Надії на аліянтів.

Наші большевицькі ґазети хотять вмовити у своїх читачів, їх безграмотностю затуманених, що правительство Петрушевича, а також наша часопись „Свобода" „покладали надії на аліянтів".

„Свобода" про ті „надії на аліянтів" вже нераз писала. „Свобода" часто писала і зазначувала, що правительство Петрушевича і загалом Українці не покладають жадних надій на аліянтів і на жадних подібних надіях своєї політики не основують ані не будують.

Ми виразно підносили, що правительство Петрушевича і всі Українці ведуть **міжнародній процес з аліянтами** проти насили, якої вони доконали на українському народі. Ми заявляли, що сей процес мусимо вести, бо ми мусимо перед світом доказати наші слушні права.

А що робили большевики в Ґенуї, Газі, Лозанні і т. д.? Чи не вели вони міжнародного процесу з аліянтами за признанне, за договори, за царські довги, за гроші, за приватну власність чужинців в Росії і на Україні, за відшкодованнє? І чи сей процес не коштував їх в сотеро або тисячу більше ніж процес галицьких Українців і їх **виборного** (не комісарського) правительства?

І чи большевики виграли той процес?

Ще нарікають большевики, що Петрушевич обіцював концесії аліянтським буржуям, якщо признають Галичину вільною державою. А прецінь тесаме робили і роблять большевики. Ба, вони не тільки обіцюють аліянтським капіталістам концесії, але таки роздають їх їм, хотяй признання як не було так і нема.

Кажуть, що хто сидить в скляній хаті, не повинен в других кидати каміннем.

Отсе повинні собі большевики добре затямити.

„Льокаї Його Величества".

Большевицька ґазета „У. Щ. Вісти" накидається на анґлійських соціялістичних послів за се, що ішли до анґлійського короля і королевої на вечерю, і за се називає їх „льокаями Його Величества".

А забуває, що торік тесаме робив большевицький комісар Григорій Чічерін, котрий був у гостях у італійського короля на военному кораблі в Ґенуї, одітий у фрак і цилиндер.

І рівночасно також і тут забувають ту правду про скляну хату.

UKRAINIANS GIVE LAST CONCERT

By ZOE FABER.

The last of the two scheduled concerts of this season by the Ukrainian Chorus took place last night at Symphony Hall under the exceptionally able direction of Alexander Koshetz. The assisting artists were Mlle. Oda Slobodskaya and Mme. Nine Koshetz.

Alexander Koshetz is a conductor of remarkable force, as was shown in song after song. He has, it is true, very splendid average of voices from which to get his effects—but the point is, that he gets them. Many another with the same material would fail where he succeeds so greatly.

The songs of the chorus ran the gauntlet of the emotions of joy and sorrow. The audience was very enthusiastic, no matter what the song.

For her group of songs, Mlle. Oda Slobodskaya sang selections from Tschaikovsky, Gluck, Beethoven, Puscini and Massenet.

(The Boston American, Mar. 13, 1923)

СТОЛІТТЄ ЗЕЛІЗНИЦІ

Так уже звичайно буває, що все добре люди поборюють. Але в кінці все таки добро побідить, проломить собі дорогу. Коли сьогодні їдемо зелізницею, полями, то тяжко нам і уявити собі, що такий конечний і корисний комунікаційний засіб — люде завзято поборювали. З нагоди побудовання одної зелізниці, зглядно перших залізничих шляхів, віджувають спомини перших залізничих шляхів, віджувають спомини і погляди тодішніх часів. Вони дають нам образ тодішньої культури.

Першу парову машину пустив у рух її винахідник, інжінер Юрій Стівенсен у 1815 році. Перший зелізничий шлях побудовано у 1825 році. Але перший властивий зелізничий шлях був уже готовий літом 1822-го року, а саме між містами Стактен і Дарлігтен в Англії. Та вже і скорше послугувалися шинами для улекшення транспортів. З початку робили шини з дерева, пізнійше з зеліза. Уживали таких шин у копальнях, щоби коні могли лекше вивозити зелізну руду, або вуголь. Стівенсен, як технічний управитель копалень угля у Кілінгсверті, поробив богато успішних уліпшень. За його вказівками побудовано перший, висше згаданий, зелізничий шлях.

Про їзду сього першого зелізничого поїзду сучасники оповідали богато. Видно, що зелізниця дуже зацікавила людий. Ся зелізниця мусіла виглядати досить смішно. Особових возів, таких як нинішні, ще не було. Замість них уживано старих почтових возів, уставлених на нових осях. Перший поїзд зробив на годину 20 км. Сьогодні скорість зелізниці понад чотири рази більша. Тоді закон позволяв їхати з найбільшою скорістю лише 15 км. Боялися, що більша скорість може зашкодити здоровлю подорожних, побоювалися ушкоджень і инших небезпек. Дуже багато людий вірило, що зелізницю видумав чорт на нещастє людий. (Ще й нині на Україні називає нарід зелізницю „чортопхайка"). Часописі перестерігали перед нею й не щадили слів догани. Селяни побоювалися, що зелізниця зашкодить худобі, яка паслася на пасовищах, кури застрашені сопучою машиною — перестануть нестися. Воздух затроїться димом, сонце затьмиться. Птахи погинуть нужденно, хати займуться пожежами, поля не будуть родити. Зі шкодою для сільського господарства менше будуть уживати коней. Кушнірі, ковалі, візники, коршмарі і торговці коней остануть без кусника хліба. „Хитріщі" говорили, що ціла ся штука не потягне довго. Чейже підчас дощу зелізниця не зможе їхати. Дощ, що падати-ме до комина, вгасить огонь у машині, а при сильному вітрі паровий котел мусить експльодувати. Все те тривожило людий. Але Стівенсен не дав себе звести із раз обраного шляху своїх змагань. Коли один член законодатної палати спитав Стівенсена, чи не небезпечно воно, коли проти їдучої зелізниці стане бик, славний винахідник відповів із усміхом: „Так, воно небезпечне, але лише для бика".

Сьогодні після сто літ ми инакше думаємо. Ми й не годні уявити собі взаємин без залізниці. Зелізнича сіть усього світа виносить сьогодні більше як 800 тисяч кільометрів. Величина ся більша двацять разів від обему земської кулі на рівнику. Такий поступ не снився навіть славному винахідникови Стівенсенови. Але сей поступ, се овоч поважної доцільної праці людий, які не далися відстрашити ніякими невдачам, розчарованням і перешкодам.

Михайло Лотоцький.

ДОПИСИ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На горі Голгофті.

Галицька Україна, перейшовши хрестний шлях, нині на горі Голгофті, розпята на хресті, прибита цвяхами.

Біля неї плаче мати її Велика Україна і цілує її кровю отікаюче тіло.

По обох боках її висить двох опришків. Се Москва і Варшава.

Приходить воїн із списою і пробиває її серце, щоб її добити. Се аліянти і їх постанова з 14-ого марта в Парижі, якою хотіли видати присуд смерти на українську Галичину.

Але нічия сила закути 4-міліоновий нарід, часть великого 40-міліонового народу.

Він перейшов хрестний шлях. Пролив свою невинну кров. Перетерпить муки на хресті і воскресне у новій силі і давній старій волі українській, козацькій.

Саме перед сьогорічними страстями Ісуса Христа засмутили вороги Галицьку Україну і її синів за морем, намагаючись добити її.

Але як по страстях прийде Воскресенне, так і по теперішніх муках і стражданнях Галицької України прийде і її воскресенне.

Розпадуться незабаром ляцькії пута і вона буде вільна разом з вільним Києвом.

—o—

АНСОНІЯ, КОНН.

Поклик до збірки на читальню.

Щоби допомочи свому рідному селу, Острів, тернопільського повіту, ми тут, в Ансонії, завязали комітет, який взяв собі за обовязок збирати жертви на будову читальняного дому поміж своїми односільчанами в Америці.

Кождий із нас знає, що українські читальні це найпевнійше заборало проти ворожих затій. Народні доми по селах і містах це наші твердині, біля яких гуртується наш увесь свідомий загал.

Кождий знає, яка тепер у краю біда і як тяжко їм самим булоби збудувати відповідний будинок.

Родимці в Канаді і Злучених Державах! Поможім нашому рідному селу збудувати як найскорше дім під читальню і другі народні інституції.

Хай кождий з нас жертвує, що може, на цю гарну ціль!

Гроші шліть на адресу: Mr. Theo. Korolishin, 33 Grove St., Ansonia, Conn.

ЗА КОМІТЕТ В АМЕРИЦІ:

С. Кріса, голова,
Т. Королишин, скарб.,
С. Брохівський, писар.

Можете посилати також просто до краю. Там членами комітету є: о. В. Глуговецький, М. Антків і М. Ярмуш.

—o—

МІННЕАПОЛИС, МИНН.

Панахида на Негайну Допомогу.

Щоби сповнити народний обовязок і причинитися до Фонду на Негайну поміч, Українці в Міннеаполис не поминають жадної нагоди. Нема фондів, на якіб наша громада не зложила поважнійших сум (мимо малого числа громадян) а все і всюди на перших місцях можна бачити імя о. В. Гривнака. Не лише словами а ділами доказує любов для народу і до народної справи. „Жертвуймо і то так, щобисьмо це почули, щоб се нас заболіло", оттакі є слова шановного о. Гривнака, з якими в парі все ішли і ідуть діла. Вистарчить навести лиш оден примір, а се що на фонд Б. Лепкого о. Гривнак жертвував майже половину, яку вислала мінеапольська громада. Не стану вичислювати всіх зослуг о. Гривнака, а скажу коротко, що всі і всюди, де лише розходиться о народну справу, там о. Гривнак є все першим. Церква, школа, товариства, аматорський кружок — це поле, на якому працює шановний пан отець, словом, радою і добрим приміром. Правдиві робітники все заслугують собі на пошану і довіря, а таким тішиться о. Гривнак в нашій громаді. В імени міннеапольської громади кличу: Честь кому честь! Хай більше найдесь таких священиків, як о. Гривнак в Америці, то не лише Фонд Негайної Допомоги, але і всі другі будуть переверешені. Дня 28. січня с. р. відправилася в Церкві Панахида за поляглих наших героїв, які поклали свої буйні голови за волю і славу України. На Панахиді зложили слідуючі добродії:

о. В. Гривнак $12.00; Микола Грубрин і Петро Кулиняк по $5.00; Іван Шміґановський, Кирило Сокіл і Касіян Бреняк по $2.00; Іван Павчак, Павло Шабатура, Катерина Качмар і Антін Процай по $1.50; Никола Бойко, Ілія Гнатишин, Дмитро Колтик, Онуфрій Жукович, Юрій Кузьма, Ник. Бачинський, Ник. Дмитрук, Йосиф Литвин, Іван Коцюба, Йосиф Переймибіда, Петро Петрук, Дм. Менюк, Петро Мандюк, Ів. Сухорович, Василь Супотюк, Стефан Романюк, Никола Манзен, Петро Угринчук, Олекса Пилатюк, Іван Процай, Василь Кордуба, Василь Рефцьо, Мих. Гусак, Яків Грубрин, Олекса Козак, Сильвестер Рихлій, Іван Олійник, Олекса Вонс, Сильвестер Стібак, Петро Гайва і Іван Кулинич по $1.00; дрібними датками $8.25. — Разом $73.25.

Наша громада зробила свій народний обовязок, який на ню наложено, бо трету часть зложила! На Позичку Національної Оборони зложила $1.130, а на Фонд Негайної Помочі $348.00.

Громадянин.

—o—

БОФАЛО, Н. Й.

Концерт Українського Хору.

Знаменитий, чудовий концерт українського хору дня 20. лютого останеся незабутний не тільки для нас Українців, але і для Американців тут у Бофало. Цей концерт української капелі здобув собі славу найпершого у цілім світі. Тутейші дневники широко росписувалися про наш хор і признавали, що еще ніколи не чули нічого подібного в життю. Не забуду ніколи того враження, яке я мав на тім світлім вечері. Здавалося мені наче оце розкривається українська душа перед широким світом. Така ясна, чиста і сяюча, як наш небозвід, як наші ріки та безмежні степи.

Коли вступив я на галю, то всі місця уже були заняті. Можна було почути ріжноязичну товпу, яка прийшла послухати соловіїв української землі.

О годині осьмій хор вийшов на сцену зі своїм заслуженим дириґентом д. Кошицем. Публика привитала дружину грімкими, довготреваючими оплесками. Подано велику китицю для д. Кошиця і для артистки Слободської. Відтак настала така тишина, що найлекший віддих можна було почути. Кождий глядів на сцену та приглядався прекрасним строям і гарним поставам співачок і співаків. Як тільки понеслися по салі перші звуки концерту, так кождий зараз зрозумів, у чім краса і слава Укр. Нац. Хору.

Прегарно дібрані голоси, а зіспівані разом у такий чудовий склад, що такої гармонії годі почути деинке у світі.

У цім заслуга д. Кошиця, який умів вибрати що найчільнійше зерно з українських нив. Так само добір пісень, старосвіцьких, побутових наче переніс до Америки українські села — з ріжних околиць.

Концерт це вистава України, її пісні — від краю до краю. Чуєш пісню наших гір і Поділя і Подніпровя, а час до часу пісні таке, які співаються у кождій околиці без ріжниці. Наче на доказ, що Українці це оден нарід від Кавказу по за Карпати, на Зеленім Клину, в Америці і де тільки не занесла нас доля.

Справді жаден великий нарід не має такої одноцільности, як ми, Українці.

Не буду росписуватися широко, бо я не музичний критик. Знатоки осудили наш хор найкращим у світі і таким він є.

Хайжеж буде щира подяка цілій дружині, що рознесли по світі добру славу України!

О. Ґадз.

—o—

ВІЧНА ПІСНЯ.

З тоненьких струн полились чисті звуки
Немов роса, що мие пестрий цвіт;
Збудили в них чарівну мову руки,
А вітер ніс на скорих крилах в світ.

І слухав світ, як чисті звуки плили
Під ясним небом, серед блеску зір —
І вмить ліси собі заговорили
І весь озвався заспаний простір.

І спів піднятий вбогими руками
Із цілим світом злився у одно,
А пісня плила вольними шляхами
Мов понад филі морськії судно.

І хоч бука, що пісню ту збудила
Впаде без сил й кобзи замовкне спів —
Та не умре у пісні віща сила
І вічно ме греміти пісьнь без слів.

Роман Завадович.

НАФТОВІ ЖЕРЕЛА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Хоч нафту в її природній формі люде знали вже перед віками, так ще до недавна з тої вонючої ропи, яка сям-там зявлялася на поверхні землі, не роблено ніякого ужитку. Щойно не цілих сімдесять міт тому почато з тої мінеральної ропи дестилювати керосин — чи то як декуди називають нафту або „ґаз" для хатнього освітлення — який швидко заступив варинний лій та рослинне масло в лямпах. Щойно в 1859-ім році проверчено в Америці (в Тітусвіл в Пенсилвенії) першу нафтову яму; сегодня нафту черпають з яких 275,000 жерел та добувають її щорічно яких 470,000.000 барилок (барилка — 36 ґалонів). Раптово поширився ужиток нафти в промисловости і для індустріяльних цілей, а за тим вона стала в послідних часах, як відомо, одним з головних предметів внутрішної та міждержавної політики великих держав.

Довгий час з земної ропи дестильовано головним чином керосин чи то нафту для освітлення і в тім було її головна вартість. Згодом, з розвоем моторів для так званого внутрішного горіння, набрав цінности другий нафтяний продукт — ґазоліна. Далі, розвій індустріяльної машинерії спричинив щораз більший попит на ріжнородні смаровила, теж роблені з нафтяної ропи. Ще инший продукт, який дістається при рафінованню нафти, се той ґаз, що служить для освітлення міст, і в решті послідними часами велику скількість нафти зуживається на топливо для творення пари і руху парових машин. Богато фабрик та заводів на східних окраїнах Злучених Держав і богат зелізниць по всій Америці топлять вже нафтою замість вугля. З окрема нафта надається незвичайно добре на топливо для кораблів і сегодня всі великі держави стараються перебігти одна одну, щоби здобути й забезпечити собі жерела нафти для своїх воєнних фльот.

Як сказано, першу нафту в Америці почато добувати в Пенсилвенії ще в 1859-ім році і взагалі найшвидше використано нафтові жерела та розвинулась нафтова промисловість на сході: в Пенсилвенії, Вест Вирджинії, Огайо і Кентокі. З тих східних жерел походить найліпша американська нафта, яка дає великий процент моторового топлива та перворядні смаровила. Продукція в Каліфорнії почалася в 1876-ім році, та найважніщі жерела відкрито там аж під сам конець минулого століття. Сегодня Каліфорнія дає денно яких 358.000 барил нафти і що до скількости продукції стоїть на другім місци поміж американськими стейтами. Одначе каліфорнійська нафта є нищого сорта, при рафінованню дає мало ґазоліни і світляного ґазу, а багато опалової ропи, яка тепер в промисловости тихо-океанського побережа у великій мірі заміняє вугле. Великі жерела в Кензас, Оклагомі і Тексас — тепер найбільші в світі центри нафтової продукції — набрали значіння аж на початку сего століття, поміж 1901-им роком. Нафта з тих центральних округів не така чиста як східна, та краща за західну, дає вищий процент ґазоліни і пригожа для виробу простих смаровил. Добру і доволі богато нафти — більш як сто тисяч барил денно — продукує ще Ваймінг і недавно звернули на себе увагу ново відкриті жерела в Монтані.

Та хоч Злучені Держави продукують більш нафти як всяка инша країна в світі, одначе зуживають її ще більше. ких дві третині мексиканської нафтяної продукції є в руках американських компаній, які імпортують американську ропу до своїх рафінерій. Послідними часами імпорт сирої ропи з Мексико доходив до яких 13,000,000 барилок на місяць.

РАДЯНИН.

РИЗЬКИЙ МИР,

або: ЯК МОСКАЛІ ТА ЛЯХИ ДІЛИЛИ УКРАЇНСЬКЕ ДОБРО.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи".)

(2)

Справа Східної Галичини.

Майже рівночасно з делеґацією великоукраїнською прибула до Риги делеґація східногалицька на чолі з К. Левицьким.

Своє право на участь у ризькій конференції К. Левицький мотивував так:

„Східна Галичина оголосила свою незалежність дня 1. листопаду 1918 р. на всенароднім конґресі у Львові. Конґрес обрав зі свого складу Національну Раду, яка зі свого боку вибрала уряд. Офіціяльно конґрес постановив називати Східну Галичину, „Західно-Українською Народною Републикою" Територія републики мала 55 тис. квадратових кільометрів і 5 міл. людности, в тім числі 70% Українців, 13% Жидів, 2% Німців та инш. Галицький уряд скрізь зорґанізував самоурядованне, адміністрацію та військо. Незабаром Поляки зробили спробу повалити галицький уряд. А що польських сил було більше, то уряд був змушений опустити Львів. Але влада у Тернополі, Станиславові, Дрогобичі та инших містах лишилася в українських руках. Польща вживала всіх заходів, щоб забрати собі нафтовий район, і за допомогою армії Галера, яка доконувала нечуваних звірств, витиснула галицьку армію на Велику Україну.

Галицький уряд увійшов тоді в контакт з урядом Петлюри й обидва уряди почали спільну боротьбу з большевиками, сподіваючись, що покінчивши з большевиками на Україні, можна буде потім взятись до очищення Сх. Галичини від Поляків. Завдяки галицькій армії очищенне України від большевиків пішло скорим темпом, і незабаром здобуто Київ. Та Петлюра потім повів різко-польонофільську політику, й галицький уряд, який боровся проти спольщення Сх. Галичини, був змушений зірвати з Петлюрою.

У Ризі галицька делеґація домагатиметься визнання самостійности й незалежности Сх. Галичини, яку Польща зробила своєю кольонією.

Польські протести.

Приїзд східно-галицької делеґації й виступ К. Левицького з повищою заявою викликали великий переполох серед польської делеґації.

Домбскі катеґорично заявив Йофе, що Поляки ні в якій формі не допустять обміркowання східно-галицької справи на ризькій конференції, бо Сх. Галичина ніколи не належала до Росії й галицька справа є лише справою внутрішньої польської політики. Коли ж совітська делеґація на це не годиться, то мирові переговори негайно будуть зірвані й польська делеґація поверне до Варшави.

На запитанне одного кореспондента, звернене до Ґрабского, чи то правда, що Поляки підуть на компроміс у справі Сх. Галичини, аби не зривати конференції, той катеґорично заявив, що Східну Галичину „цілий світ" признав складовою й нерозривною частиною Польщі, а спільна боротьба Галичан(?) і Поляків проти большевиків ще більше скріпила цей звязок.

Ці катеґоричні заяви Домбского і Ґрабского мали наслідком той факт, що большевики які з початку мали на думці широко повести дебату про Галичину, потім обмежились побажанням, щоб справа приналежности Галичини буда вирішена шляхом плебісциту.

Пресове бюро польської делеґації зі свого боку оголосило такий комунікат:

„З приводу повідомлення деяких ґазет, що до Риги прибула українська делеґація з Костем Левицьким та комуністом (?) Брайтером на чолі, пресове бюро польської мирової делеґації повідомляє, що названі особи нікого не репрезентують. Елементи, які р. 1918 з Петлюрою на чолі утворили українську раду й боролись проти Поляків, помирилися з ними на ґрунті визнання автономії Сх. Галичини та утворення незалежної Української Держави на схід від Збруча. Нині істнують дві України: України Петлюри й Павленка, яка провадить війну проти большевиків спільно з польською армією і заняла вже Камянець, Проскурів і Новокостантинів — і совітська Україна Раковського. Котра з них Україна переможе — покаже недалека будучність. Третя Україна германофіла Петрушевича, який посварився з Петлюрою й вислав до Риги делеґацію К. Левицького, є вигадкою".

Рівночасно польське посольство у Ризі добилось од лотишського уряду того, що, під претекстом неважности паспортів і віз, делеґації К. Левицького було запропоновано опустити Ригу. Не зважаючи на це, делеґація на якийсь час ще залишилась.

„Червона Галичина".

Коли в Москві довідались, що до Риги приїхали аж дві українські делеґації, крім совітської, там було постановлено вислати до Риги також нову українську делеґацію. А що совітську Україну вже репрезентував Мануїльський, то було постановлено вислати окремого репрезентанта від... совітської Галичини.

Незабаром до Риги приїхав товариш Баран, який короткий час був головою ревкома Сх. Галичини під час її окупації червоними військами. Баран мав бути не повномочним представником, а лише „експертом" у справах Сх. Галичини.

Цікаво, що Поляки, які не задумались покинути на призволяще петлюрівську делеґацію А. Левицького й які так гостро виступили проти делеґації Костя Левицького, в цім випадку ніякого протесту не заявили, а мовчки згодились на те, щоб за столом совітської делеґації сидів представник неістнуючої „червоної Галичини".

Видно, хоч Поляки й кривилися, але і їм дуже вже хотілося заключити мир.

Початок переговорів.

Польська делеґація мала з Варшави наказ „не дуже поспішати". Цілком протилежний наказ мала большевицька делеґація з Москви: „поспішати цілою силою". Тому друге засіданнє конференції (24. вересня) відбулось лише по настирливих упімненнях з боку Москалів.

Йофе оголосив російські мирові умови, які в своїх українських точках звучали так:

„В основу миру мусить бути покладене, в перше, негайне урочисте ствердженнє як Польщею, так і Росією, незалежности України, Литви, Білоруси й визнаннє незалежности Сх. Галичини, а в друге, як Польща так і Росія повинні негайно визнати, як форму виявлення волі дотичних націй, ті державні репрезентативні установи (сойми, парляменти чи зізди совітів), які істнують у кождій з цих країн. Зі свого боку Росія беручи на увагу, що совітський лад ще не встановився у Сх. Галичині, готова згодитись на плебисціт у цім краю не на засаді совітській, себ-то голосованнем працюючих, а на звичайних буржуазно - демократичних засадах".

Для приняття російських умов Йофе призначив Полякам 10 днів, отже коли б до дня 5. жовтня Поляки тих умов не приняли, то війна мала б продовжуватись далі.

Нові умови.

Польська армія тимчасом ґнала большевиків усе далі, а тому, коли дня 27. вересня відкрилось третє засіданнє мирової конференції, Домбскі рішучо запротестував проти московського ультиматума. Йофе мусів викручуватись, що призначенне 10-денного терміну не було ультиматимом, а лише було продиктоване бажанням як найскорше заключити мир.

У вечері слідуючого дня відбулось перше засіданнє головної комісії. Йофе оголосив нові мирові умови, з яких наводимо лише перші три точки:

1. Обидві сторони без застережень визнають самостійність і незалежність новоутворених републик, народи яких заявили про своє бажаннє істнувати самостійно. Обидві сторони урочисто визнають незалежність Білоруси, Литви та України.

2. Обидві сторони, засадничо визнаючи незалежність Сх. Галичини, згоджуються на переведеннє плебісциту на основі загального, безпосередного, рівного й таємного голосовання.

3. Обидві сторони зобовязуються не втручатись у внутрішні справи України, Білоруси, Литви та Сх. Галичини, колиб остання створила у себе власний державний правний лад.

Польська неуступчивість.

Йофе хотів своїми новими умовами залякати Поляків, але ефект вийшов цілком протилежний. Домбскі зараз зажадав, щоб засіданне було перерване аби дати Полякам змогу обміркувати нові умови. Засіданне було перерване й потім багато днів не відновлялось. Йофе марно приїздив кождого дня на засіданне, але Поляки уперто не показувались. А польська армія тимчасом посувалась далі й дня 29. вересня обсадила Пинск, Слоним, Лиду й Барановичі.

У відповідь на кількакратні запити з большевицького боку, коли-ж Поляки згодяться на відновленнє переговорів, пресове бюро польської делеґації оголосило комунікат, що переговори моглиб відновитись на певних умовах. Першою з тих умов була слідуюча:

„Питанне про Сх. Галичину є внутрішнім польським питаннем, до якого Росії нема найменшого діла. Тому це питанне рішучо виключається з програми конференції".

(Дальше буде).

З ОБЄДНАННЯ.

Виказ оподаткованих до 31. січня 1923, Братств і Товариств. Імена поодиноких Українців оголошено передтим.

(2)

ВИКАЗ ОПОДАТКОВАНИХ ВІД 1-го ЛЮТОГО ДО 1-го МАРТА 1923.

1) **З Н. С. Питсбург, Па.,** від тов. ім. Хмельницького, переслав п. М. Сарахман 4.00
Зложили: по 25 цнт.: Вас. Станько, Мих. Сарахман, Василь Анишків, Теодозія Анишків, Іван Цвік, Григорій Хитра, Іван Корбецький, Терентий Іваницкий, Мих. Боднар, Василь Цимбаляк, Василь Дикий, Гнат Волошин, Роман Віктор, Іван Мідянка, Стефан Пайкош і Николай Мазурчак.

2) **З Честер, Па.,** від тов. ім. Шевченка, переслав п. Ів. Чопик 5.00
Зложили: по 50 цнт.: Данило Якимець, Онуфрий Пристам і П. Закорчемний; по 25 цнт.: Ів. Чопик, Никола Ілук, Катерина Ілук, Яцко Артимко, Іван Артимко, Микола Кагуть, Анна Кагуть, Микола Стичишин, Мих. Яцик, Григорій Давид, Петро Купчак, Мих. Каландяк, Іван Гарасік і Яцко Татик.

3) **З Геркімер, Н. Й.,** від тов. Запорожська Січ, переслав п. Никола Німий 8.50
Зложили: Терентій Фокс 50 ц.; по 25 цнт.: Павло Колісник, Никола Німий, Олексий Ангел, Танас Терпяк, Іван Іванців, Ів. Лучишин, Дмитро Марина, Яким Політило, Антін Литвинець, Петро Ірха, Василь Кузняк, І. Х., о. Ст. Склепкович, Лукаш Семенів, Михаіл Трицинкий, Іван Крим, Анд. Гарасимів, Никола Павлишин, Ів. Гузар, Марія Монастирська, Никола Сичек, Олекса Макогін, М. Митітук, Никола Богуцький, Ант. Богуцький, Мих. Цьориф, Стеф. Ничай, Іван Німий, Ю. Маїба, Ол. Ланьо, Микита Гось і Танас Чорнобай.

4) **З Назарет, Па.,** від бр. св. Димитрія, переслав п. І. Чорний 14.25
Зложили: Іван Барута 3.00; Йос. Солдак 2.00; Николай Сеник 1.00; Дмитро Байда і Юрко Зґоба по 50 цнт.; по 25 цнт.: Николай Лявшин, Семен Ковальчук, Федько Мазепа, Матвій Романишин, Тимко Гурин, Іван Парубочин, Василь Марикін, Василь Кріль, Мих. Данило, Захарій Куц, Петро Данило, Мих. Кобрин, Василь Мацко, Н. Зґоба, Ф. Меч, Т. Домбровський, Василь Прус, Мих. Марикін, Ів. Чорний, Павло Чорний, Ол. Славич, Юрко Барута, Антоній Барута, Стах Куц, Василь Хроми, Антоній Шнайдер, Никола Сеник, Никола Біль, Михаїл Миськів і Н. Фильоник.

5) **З Сиракюз, Н. Й.,** від тов. Запорожська Січ, переслав п. Т. Ковальчик 3.25
Зложили: Теодор Ковальчик, 1.50; по 25 цнт.: Віктор Осухівський, Ілько Чернатовци, Петро Фірман, Лука Залеський, Іван Танів, Олекса Шмукалюк, Теодор Микитюк.

6) **З Филаделфії, Па.,** від Січи, від. 45, переслала Марія Солонинка 3.50
Зложили: по 25 цнт.: Катерина Ткач, Марія Солонинка, Єлена Квік, Стефанія Найда, Анна Кушнір, Марія Плісак, Єлена Ригулик, Софія Підгірна, Анна Смоляк, Анна Чубата, Павліна Мочернюк, Розалія Мусял, Олена Стецула і А. Палевич.

7) **З Филаделфії, Па.,** від Січи, сотня 4, переслав п. Дмитро Терпелюк 19.00
Зложили: Михаїл Коцюк і Дм. Кобільник по 3.00; по 50 цнт.: Семен Рутецький, Григорій Бучко, Одосій Ілько, А. Рутецький, Никола Боднар, Іван Лемчук, Никола Настасюк, Василь Бензяк, Василь Титанич, Василь Сельський, Іван Федор, Теодор Заголечний, Павло Намака, Григорій Яцищин, Іван Слободзян, Стефан Камінський, Волод. Монастирський, Василь Павлівський, Антін Олійник, Михаїл Замчук, Дмитро Терпелюк, Іван Романюк, Николай Сеник, Теодор Щілинчук, Антін Антинович і Петро Нагуменюк.

8) **З Ланкастер, Н. Й.,** від бр. св. Василія, переслав п. Константин Купер 5.50
Зложили: по 25 цнт.: Нестор Панько, Андрій Зачідло, Николай Трояновський, Николай Кіцак, Константин Купер, Лука Курило, Василь Мицьо, Ілько Нестор, Василь Москаль, Тимко Грицко, Семен Сухина, Михаїл Максимюк, Семен Максимик, Семен Хорт, Василь Максимик, Василь Масляник, Дмитро Сухина, Гавриїл Плішка, Александер Костецький, Василь Удия, Николай Мазурчак і Роман Вайда.

9) **З Елизабетпорт, Н. Дж.,** від бр. св. Володимира, переслав п. А. Нагребецький 20.25
Зложили: Василь Левчик, Марія Левчик і Адам Лесняк по 3.00; К. Качуряк 1.50; Андрій Андрійців і Юрій Федаш по 1.00; Михайло Милян і Мих. Заканич по 50 цнт.; по 25 цнт.: Катерина Бабій, Василь Бенько, Лука Войцьо, Іван Фучила, Теодор Федош, Іван Явиляк, Іван Кухта, Марія Лисачок, Іван Лесняк, Мих. Лохайовський, Мих. Наповаяець, Григор. Налепа, Антін Нагребецький, Теодор Петрочко, Семан Петрик, Ст. Патрило, Теодор Полянський, А. Реєнт, Даниїл Сталяник, Іван Світлия, Іван Сокира, Дм. Токарчик, Йосиф Ткач, О. Зизяк, Дм. Зазуля, Тимко Щерба і Дм. Щерба.

10) **З Филаделфії, Па.,** Січ, сотня 43, переслав п. Григорий Дорожовський 10.50
Зложили: Іван Ланик, Онуфрій Свинка і Никола Поточняк по 50 цнт.; по 25 цнт.: П. Найда, Іван Найда, Дмитро Курко, Стеф. Миронів, Дмитро Олійник, Михайло Фука, Григорій Дорожовський, В. Мофнюк, Максим Шегда, Василь Коцюбінський, Стефан Крутій, Ів. Васільковський, Михайло Сподарик, Григорій Козак, Іван Довман, Іван Шегда, Антін Пелех, В. Пискар, Кость Тацко, Іван Паращак, Михайло Конгак, Гр. Конгак, Іван Комочіцький, Мих. Семенюк, Іван Чайка, Іван Івзиіцький, Іван Попович, Мих. Оприпко, Іван Крамар, Мих. Петрівський, Мих. Саво, Мих. Гурновський, Ілько Багрій, Никола Вошанський і Ник. Павлик.

11) **З Алентавн, Па.,** від бр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, переслав п. Гр. Пипюк 7.75
Зложили: Анеля Білань 1.00; Теодор Романчук 50 цнт.; по 25 цнт. (за січень): Григорій Пипюк, Домініка Пипюк, Юстина Юринець, Параська Максимяк, Петро Горбовий, Текля Бубняк, Ілія Сокальський, Данило Криса, Василь Тицяк, Мих. Колодій, Марія Сідарська, Теодор Лось, Ол. Клапко, Антін Бурковський, Анастазія Музика і Петро Яремчук; (за лютий) Григорий Пипюк, Домініка Пипюк, Петро Яремчук, Матій Піттух, Текля Бубняк, Василь Тицяк, Ілія Сокальський, Михайло Колодій і М. Максимяк.

12) **З Котсвил, Па.,** від тов. Б. Хмельницького, переслав п. Йос. Летнянчин 10.00
Зложили: Михаїл Цик 3.00; Н. Данкевич 2.00; Юрко Сирота і П. Лолух по 1.00; по 50 цнт.: Йосиф Юзьвяк, Михаїл Манкула, Антоній Зупка, Петро Щеремета; по 25 цнт.: Волод. Нистирович, Іван Іванишів, Дмитро Живчин і Іван Гачак.

13) **З Минеаполіс, Минн.,** податок переслав п. Н. Ґбрубрин ... 25.00

14) **З Филаделфії, Па.,** від Ліґи Укр. Ам. Ветеранів, переслав п. Гр. Штогрин 1.50
Зложили: Антін Черкас 1.00 і Михайло Дармограй 50 цнт.

15) **З Ню Гейвен, Конн.,** від Центрального Комітету переслав п. К. Марущак 13.20
Зложили: Яків Швець, Николай Плутовський, Константин Марущак, Мих. Кутний, Мих. Сампара, Николай Дерень, Данило Небор, Волод. Березицький, Йосиф Березицький, Іван Кучірка, Петро Гритчаник, Николай Хабінець, М. Струганець, Василь Слободзян, Мих. Підскальний, Григ. Васильнюк, Мих. Довгий, Гринько Куць, Андрій Лисак, Василь Ягода, Петро Федишин, Петро Вознюк, Дмитро Гриник, Кость Гузар, Панько Тодорчук, Стефан Дякун, Мих. Запаринюк, Анна Климковська, Аделя Климковська, Марія Веселик, Стах Булгара і Василь Тулин по 25 цнт.; по 50 цнт.: Петро Климковський, Роман Вергун, Волод. Ливицький і Константин Рошка; Агафія Бундзяк 3.00; Єлена Березіцька і Адольф Марущак (6 літ) по 10 цнт.

16) **З Винтондейл, Па.,** податок переслав п. Іван Демчук 2.50
Зложили: по 50 цнт.: Григорій Голубиций, Іван Затик, Микола Маголавський, Іван Демчук і Анастазія Демчук.

17) **З Йонкерс, Н. Й.,** бр. св. Арх. Михаїла офірувало з своєї каси 25.00

18) **З Джемейка, Н. Й.,** від бр. св. Юрія, переслав п. Я. Притика 12.00
Зложили: Ілько Іванців 2.50; Г. Данилюк 2.00; Йосиф Шустак, Ст. Турчин і Петро Голий по 1.00; Н. Пошталян, Теод. Варварчин і Ів. Комаи по 50 цнт.; по 25 цнт.: Стах Іванців, Теодор Миць, Теод. Стасків, Василь Левско, Матвій Костишин, Семен Капечук, Ів. Атаманів, Онисим Олександрович, А. Івашенько, Василь Воробець, М. Воробець і Петро Сирочинський.

19) **З Бруклин, Н. Й.,** від бр. св. Димитрія переслав п. Ів. Рибак .. 14.50
Зложили: Даниїл Канас 3.00; по 1.00: Дмитро Тихий, Роман Кузма, Юрій Лемеч, Семен Шиш, Т. Михайлюк і Петро Сьвідзінський; по 50 цнт.: Іван Рибак, Володимир Курило, Теодор Шеремета, Григорий Бурбуляк, Теодор Сорока, Стефан Фіцалович, Андрій Гавришко, Григорий Кудла, Іван Дупак і Іван Занько; по 25 цнт.: Григорій Дмитрин і Михаїл Завируха.

20) **З Пасейк, Н. Дж.,** від Неп. Зач. Пр. Діви Марії, переслав п. Іван Живицький 6.25
Зложили: по 50 цнт.: Пелягія Висувата, Анна Сушереба, Мих. Пискор, Іван Прокопович, Пелягія Ребенська, Іван Здибель і Николай Глива; по 25 цнт.: о. Лев Левицький, Софія Живицка, Ів. Живицький, Розалія Качор, Петро Махомета, Михайло Онишкевич, Марія Варголь, Сергій Вінярський, Лікерія Вінярська, Олекса Дуткевич, Розалія Квочка, Магдалина Максимюк і Анна Гладка.

21) **З Данбері, Конн.,** від бр. св. Николая переслав п. Михайло Маркевич 2.75
Зложили: по 25 цнт.: Йос. Вовк, Мих. Маркевич, Юрко Плішка, Д. Іванишко і Іван Ваньчик; Стефан Резнік 1.50.

22) **З Бріджтон, Н. Дж.,** податок переслав п. Мих. Власенько 2.50
Зложили: по 25 цнт.: Микола Мороз, Марина Шмид, Мих. Власенько, Теодор Квасніцький, М. Власенько, Марія Сигур, Стефан Король, Василь Скалацький, Никола Левіцький і В. Король.

23) **З Балтимор, Мд.,** від від. 55 У. Н. Союза переслав п. Йосиф Семенків 7.00
Зложили: по 1.00: П. Вайтович, Т. Захарчук, І. Лішинський, А. Шандровський, Н. Семенків, Е. Монастирський і Йос. Семенків.

24) **З Йорквил, О.,** від бр. св. Стефана і Громадян, переслав п. Іван Станько 19.38
Зложили: Семеон Миську 5.00; Іван Яцейку 3.00; Антоний Миську 1.25; Іван Кметько 75 цнт.; по 50 цнт.: Теодор Фільц, Стефан Телевяк, Василь Солонишин, і Ів. Миську; по 25 цнт.: Іван Гукса, Марія Гукса, Семен Гавриш, Кейда Гавриш, Йосиф Ясевич, Ксеня Ясевич, Василь Яцейку, Мих. Потган, Василь Кабай, Стефан Малчівський, Марія Малчівська, М. Мурин, Андрей Волошин, Юстина Волошин, Теодор Ходоць, Зофія Ходонь, Е. Яремцьо, Ксеня Яремцьо, Яків Костел, Іван Станько, Николай Заричний, Анеля Заричва, Мих. Матичак, Мих. Стахняк, Іван Цхвек, Ева Ващик, Стефан Кабан, Стефан Яремцьо, Анд. Гукса і Олекса Москаль.

25) **З Стемфорд, Конн.,** від бр. св. Петра і Павла, переслав п. Антін Городиський 2.50
Зложили: Петро Хома 1.00; по 50 цнт.: Ілько Терляк, Іван Бояновський і Іван Дорош.

26) **З Когуз, Н. Й.,** від укр. кат. парохії переслав о. Лев Чапельський 20.75
Зложили: по 3.00: Антін Афинович, Йос. Дзямба, Петро Дзямба, Микола Заблоцький і Стефан Палка; о. Лев Чапельський 1.00; по 50 цнт.: Іван Барна, Григорий Недільський і Кость Сеньчук; по 25 цнт.: Григорий Базар, Михайло Ворощук, Гр. Габура, Юрий Гончарик, Іван Глушко, Онуф. Лесняк, Теодор Мадзей, Еміль Михаляк, Іван Недільський, Михайло Петрик, Іван Столяр, Петро Федик і Гнат Федорко.

27) **З Вандерґрифт, Па.,** від бр. св. Петра і Павла, переслав п. О. Куровка 1.75
Зложили по 25 цнт.: Тед. Мороз, Іван Завальницький, Онуфр. Курочка, Олена Курочка, Антоній Гайдук, Лев Білик і Петро Чайковський.

28) **З Бентлейвил, Па.,** від бр. св. Арх. Михаїла, переслав п. Ів. Фариняк 3.75
Зложили: Михаїл Вихот 2.00; Іван Рогач 1.00; по 25 цнт.: Ол. Мороз, Николай Мороз і Іван Фариняк.

29) **З Филаделфії, Па.,** від Сест. Неп. Зач., переслала Анна Бойко 5.25
Зложили: Катерина Попік 1.00; по 25 цнт.: Парасковія Споларик, Йосифа Таточир, Ксеня Дочин, Л. Свистун, Марта Карпяк, Катерина Крива, Пелагія Горотовська, Марія Лишак, Пелагія Романюк, Ірина Волянська, Люба Белинь, Франя Белинь, Анна Бойко, Текля Шпинда, Розалія Котановська, Марина Буньо і Ксеня Гомиль.

30) **З Авбурн, Н. Й.,** від бр. св. Володимира переслав п. Михайло Курій 5.75
Зложили: Теодор Олійник 3.00; Андрій Біляк 1.00; Мих. Курій 50 цнт.; по 25 цнт.: Кондрат Демчак, Тимко Біляк, Мих. Мостовий, Юрко Якаба і Теодор Кльоб.

31) **З Деслодж, Мо.,** від бр. св. Николая, переслав п. Он. Копач 3.50
Зложили: по 25 цнт.: Г. Чорнэй, І. Греско, А. Колодій, О. Копач, А. Камар, В. Кокоруз, Н. Марценишин, Г. Павлюх, С. Патень, Т. Патень, П. Пастернак, М. Байтогішин, І. Цісельський і Ольга Копач.

32) **З Клифтон, Н. Дж.,** від Укр. Січи, переслав п. Мих. Пипюк ... 6.75
Зложили: М. Швець 75 цнт.; по 25 цнт.: Д. Лейшин, Марія Лецишин, М. Пипюк, Ю. Барна, О. Ходорович, Ю. Куча, Ф. Гулька, Гр. Яськів, В. Дзюрак, Анастазія Дзюрак, Т. Біловус, Н. Кинайлюк, Д. Грабінський, Й. Павдів, І. Роздзябик, М. Клипка, Анна Клипка, Анна Кичайлюк, І. Гаврилів, П. Харко, Ф. Закутинський, В. Комар, Максим Барна і Марія Давидович.

33) **З Ню Йорк, Н. Й.,** від Зап. Січи переслав п. Павло Перей ... 9.15
Зложили: по 50 цнт.: Вас. Зиблікевич, Мих. Смолій, Гр. Мовчан, Павло Барила і Павло Васильків; по 25 цнт.: Юстин Король, Генрій Дерек, Гр. Стефанишин, Еміль Лотоцький, Вас. Кожух, Веронко Венгер, Вас. Лазута, Фелікс Дашкевич, Антін Яблонський, Л. Кишівський, Йос. Мамчур, Мих. Гоньошин, Йосиф Деревянка, Йосиф Шкрибайло, І. Костецький, Мих. Ковальчук, Йосифа Ярема, Теофіль Качмар, Никола Добрянський, Петро Зюбрицький, Никола Сторущак, Дм. Севьків, Стефан Малярський, Й. Чупіль, Володимир Хома, Ів. Хома і Павло Перей.

34) **З Микс Ракс, Па.,** від бр. св. Володимира переслав п. Андрій Гальчак 7.30
Зложили: Григорій Баран 80 ц.; по 50 цнт.: Олекса Косяк, Ф. Кручевський, Василь Хаць, Андрій Шпак, Іван Танюк, Стефан Козак, Мих. Думич, Іван Вигнатицький, Юрій Вознічак і Андрій Гальчак; по 25 цнт.: Мих. Кучирка, Василь Рудавський, Никола Павліги, Василь Плекан, Ст. Салончак і Теод. Давидяк.

35) **З Пеорія, Ілл.,** від Тов. Укр. Робітників, переслав п. В. Біґун .. 3.00
Зложили: Антін Батюк 50 цнт.; по 25 цнт.: Василь Біґун, Анна Біґун, Атаназій Куш, А. Паячковський, Анна Куш, П. Паянковський, Федор Нагач, Марія Нагач, Рома Оніщук і Анна Батюк.

36) **З Ст. Джосеф, Мо.,** податок переслав п. Іван Шалко 12.20
Зложили: Василь Мілян і Стеф. Юркевич по 1.00; по 50 цнт.: Дм. Колєга, Петро Рак, Максим Воднар, Василь Сенько, Анна Данько, Іван Кульчицький, Юрій Мізин, Нестор Калагурка, Роман Калагурка, Данило Сенюк, Стеф. Торпа, Настя Шаланська, Петро Занько, Олекса Шипа, Павло Турецький, Андрій Кочан, Дмитро Ганьківський, Проць Швець і Ів. Шалко; Василь Юркевич 45 цнт.; Федор Солоничний 25 цнт.

37) **З Ірі, Па.,** від бр. св. Петра і Павла, переслав п. Михайло Пелеський 2.25
Зложили: по 25 цнт.: Никола Гаврилів, Волод. Гаврилів, Ів. Пелеський, Мих. Пелеський, Вас. Томе, Василь Юрцяв, Т. Сатмшур, Гр. Бегера і Й. Вітковський.

38) **З Честер, Па.,** від тов. ім. Шевченка, переслав п. Іван Чопік 8.25
Зложили: Стефан Ткач 3.00; по 50 цнт.: Павло Закорчемний, Данило Якимець і Онуфрій Пристам; по 25 цнт.: Микола Іцук, Катерина Іцук, Микола Стечишин, Іван Чопік, Мих. Яцик, Яцко Ташик, Гр. Давид, Петро Купчак, Мих. Каландяк, Іван Гарасік, Григорій Ганич, Яцко Артимко, Ів. Артимко, Мих. Когуй і Анна Когуй.

39) **З Мекаду, Па.** від Сон св. Духа переслав п. Петро Пухир . . 5.50
Зложили: по 1.00: Мих. Гаталович, Іван Когут і Петро Пухир; по 25 цнт.: Андрей Капітула, Петро Дудик, Лесько Ціркот, Дмитро Стецовян, Петро Олекса, Михаїл Грициняк, Андрей Чаган, Юрко Ткачишин, Юрко Томашевський і Теодор Пласконас.

40) **З Шікаґо, Ілл.,** від товариства Вільна Україна переслав п. Осип Федасюк 5.00
Зложили: Мих. Кукура 1.00; по 50 цнт.: Осип Федасюк, Іван Микитюк, Іван Німчук, Дмитро Коціль, Йосафат Іванюк і Андрій Сидор; по 25 цнт.: Лука Панасюк, Іван Слободян, Іван Шлапак і М. Німчук.

41) **З Лонг Айленд Сити, Н. Й.,** від бр. св. Николая, переслав п. Петро Коцан 2.50
Зложили: по 50 цнт.: Петро Коцан, Антін Климишин, Стеф. Бригідир, Іван Сидор і Юрко Микуляк.

42) **З Ню Йорк, Н. Й.,** від бр. св. Андрея переслав п. Михайло Гандзюк 5.00
Зложили: Лев Феденяк 1.00; І. Ватралик 50 цнт.; по 25 цнт.: Д. Биндас, Іван Цюцюна, Яків Цомпель, Мих. Гандзюк, Даниїл Дашилик, Мих. Стирка, Данило Павлик, Никола Феденяк, Іван Лазорчук, Терентій Биндас, Николай Виткович, Никита Біщак, Ів. Бугера і Кирило Верекля.

43) **З Стамфорд, Конн.,** від бр. св. Арх. Михаїла, переслав п. Ст. Корівчак 2.75
Зложили: по 50 цнт.: М. Сливінський, С. Корівчак, М. Кресан і А. Белащук; по 25 цнт.: Ів. Кресан, Й. Хома і Т. Пастущак.

44) **З Йонкерс, Н. Й.,** від бр. св. Андрея, переслав о. Вол. Сполітакевич 16.75
Зложили: по 50 цнт.: Варвара Цюрик, Андрей Доцина, К. Дзюбек, Н. Дурцяк, Атанас Дубянський, Павло Федак, Мих. Гуай, Теодозія Гавринчак, Онуф. Ганчар, Юрій Ямбра, Іванна Ковальчик, Артемій Корінь, Евдокій Клай, Анна Обух, Теодор Русинко, Семен Стаяк, Іван Сцяк, Петро Слота, Варвара Скальська, Анна Шкирпан, Еміліян Тутко, Ол. Тренбач, Кондрат Урбан, А. Василенко, Л. Васічко, Йосиф Збоян, Марко Хома, Марія Обух і Катерина Заремба; по 25 цнт.: Семен Фецко, Андрей Корінь, Петро Момот, Теод. Павчак, Стеф. Разко, Іванна Тренбач, Іван Хомяк, Анна Бугель і Марія Лусік.

45) **З Йонкерс, Н. Й.,** від парохії св. Арх. Михаїла, переслав о. Вол. Сполітакевич 18.00
Зложили по 3.00: Петро Качмар, Василь Бохнак, І. Темичка, Матвій Ковальчик, Павло Баран і Дмитро Дуанба.

46) **З Колдейл, Па.,** від бр. св. Михаїла, переслав п. Стефан Пітковчемний 3.25
Зложили: Стефан Пітковчемний і Артемій Фемяк по 1.00; Мих. Микитишин 50 цнт.; по 25 цнт.: Николай Баюк, Михайло Струс і К. Калістаполяк.

47) **З Н. С. Питсбург, Па.,** від Тов. Хмельницького, переслав п. Мих. Сарахман 5.00
Зложили: о. Іван Жук 50 цнт.; по 25 цнт.: Мих. Сарахман, Вас. Станько, Іван Цвік, Василь Онишків, Теодозія Онишків, Василь Цимбалик, Мих. Вуйцік, Іван Корбецький, Мих. Боднар, Василь Дикий, Терентий Іваницький, Іван Мідянка, Юрко Геча, Олекса Тантала, Дмитро Бороха, Стефан Мельник, Николай Мазурчак і Роман Віктор.

48) **З Вілинг, В. Ва.,** від бр. св. Івана Хрестителя, переслав п. О. Куляга 13.75
Зложили: Олекса Рабак 1.50; по 1.00: Осип Адамяк, Іван Гиляк і Мартин Петрик; по 50 цнт.: М. Чуяка, Никола Антошків, Олекса Куляга, Данило Чмирит, Никола Малецький, Ілько Рафа, Вас. Стефанишин, Тимко Тихоревич, Петро Вітенько, Василь Когут, Іван Карась, Мих. Пущило, Ів. Палюх, Іван Шалева, Юрко Вікера і Прокоп Стельмах; по 25 цнт.: Теодор Проць, Яким Вітенько, Вас. Яськів, Стефан Грушкевич і Юрко Севиний.

49) **З Питсфілд, Масс.,** від тов. ім. Вітовського, переслав п. Ол. Яремій 6.00
Зложили: Іван Басістий 1.00; по 50 цнт.: Юрій Спасик, Андрій Гуска, Дм. Антонійчук, Назарко Гуска і Андрій Пеленський; по 25 цнт.: Олекса Яремій, Мих. Дорчук, Пахомій Данилів, П. Данилів, Петро Шульган, Ник. С. Стефанюк, Ник. Д. Стефанюк, Ілля Яремій, Петро Кушнір і Николай Савюк.

50) **З Рейні, Па.,** від 227 відділу У. Н. Союза, переслав п. Никола Джмелик 3.25
Зложили: Іван Грешко 50 цнт.; по 25 цнт.: Лука Репетар, Л. Мома, Вол. Ціпонь, Василь Цап, Ст. Цап, Николай Іванців, Лесьо Іванців, Гриць Іванців, Іван Лаврівський, Ст. Бережанський і Василь Фенчишин.

51) **З Акрон, О.,** від бр св. Івана Хр., переслав п. Т. Баран 6.50
Зложили: Теодор Баран 1.00; по 50 цнт.: Николай Шквара, Ст. Козловський, Николай Українець, Антін Сироїд, Стефан Яциник, Т. Мосиський, Атаназ Оленяк, Яків Іваницький і Теодозій Оленяк; по 25 цнт.: Волод. Поливка, Мих. Лисий, Дмитро Матвіїв і Михайло Ясінський.

52) **З Филаделфії, Па.,** від сотні 7, Орг. Січової, переслав п. М. Валько 19.75

(Конець буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252 повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться в четвер, 22. марта о год. 7.30 вечер в Укр. Нар. Гали при Ірі і Робей лу Проситься всіх членів явитися на сей мітинг, бо суть важні справи до полагодження. Також подається до відома всім членам, що мітинги відбуваються що третій четвер по першім. — Н. Читвінський, предс.; С. Багрій, кас.; Л. Хомин, секр.